

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O NEDOPUŠTENOM OGLAŠAVANJU**

Sarajevo, veljača 2016. godine

ZAKON O NEDOPUŠTENOM OGLAŠAVANJU

Članak 1.

(1) Ovim zakonom uređuje se zaštita trgovaca od nedopuštenog oglašavanja i postupak zaštite, utvrđuju oblici nedopuštenog oglašavanja i kriteriji pod kojima upoređujuće oglašavanje nije dopušteno.

(2) Ovaj zakon se odnosi na sve trgovce, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 2.

(1) U smislu ovog Zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

a) „oglašavanje“ je svako predstavljanje, u bilo kojem obliku, koje se daje u okviru obavljanja poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja i koje je usmjereno na promociju u cilju pospješivanja prodaje roba ili usluga, uključujući nepokretnosti, prava i obveze,

b) „oglašivač“ je svaka pravna i fizička osoba koja preporučuje svoju robu, usluge ili djelatnost putem oglašavanja,

c) „oglasna poruka“ je obavještenje koje sadrži neposrednu ili posrednu preporuku trgovca u svezi sa njegovom djelatnošću, robom ili uslugama, bez obzira na oblik, način ili sredstvo putem kojeg se poruka prenosi,

d) „trgovac“ je svaka pravna ili fizička osoba koja prodaje robu ili pruža usluge potrošačima u okviru svoje poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja, kao i svaka osoba koja istupa u njegovo ime ili za njegov račun,

e) „kodeks ponašanja“ je sporazum ili skup pravila trgovaca, donesen na dragovoljnoj osnovi, kojim je uređen način postupanja i ponašanja trgovaca u pogledu jedne ili više poslovnih praksi ili gospodarskih sektora.

f) „donositelj kodeksa“ je svaki subjekt, uključujući pojedinog trgovca ili grupu trgovaca, koji je nadležan za donošenje i izmjenu kodeksa ponašanja i koji je nadležan za nadzor nad njegovim provođenjem od strane onih koji su se obvezali da poštuju pravila kodeksa ponašanja.

Članak 3.

(1) Nedopušteno oglašavanje u smislu članka 1. ovog zakona je zavaravajuće oglašavanje i nedopušteno upoređujuće oglašavanje.

Članak 4.

(1) Zavaravajuće oglašavanje je oglašavanje koje na bilo koji način, uključujući i njegovo predstavljanje, dovodi u zabludu ili može dovesti u zabludu osobe kojima je upućeno ili do kojih dopire pa zbog toga može uticati na njihovo ekonomsko ponašanje, odnosno oglašavanje koje iz navedenih razloga povređuje ili može povrijediti konkurente na tržištu.

Članak 5.

(1) U postupku ocjenjivanja da li je određeno oglašavanje zavaravajuće uzimaju se u obzir sve karakteristike tog oglašavanja, a posebno svi podaci koje ono sadrži u svezi sa:

a) karakteristikama roba ili usluga, kao što su: narav robe ili usluge, sastav robe ili usluge, način i datum proizvodnje robe, način i vrijeme pružanja usluge, dostupnost, količina i specifikacija robe ili usluge, način korištenja i primjerenost za korištenje u određene svrhe, zemljopisno ili trgovačko podrijetlo, rezultati koji se mogu očekivati od uporabe robe ili usluge, rezultati testova ili provjera provedenih na robi ili uslugama,

b) cijenom ili načinom formiranja cijene kao i uvjetima pod kojima se prodaje roba ili pružaju usluge.

(2) U postupku iz stavka (1) ovog članka uzimaju se u obzir i narav, svojstva i prava oglašivača, kao što su njegov identitet i imovina, njegove kvalifikacije i vlasnička prava nad industrijskom, trgovačkom ili intelektualnom svojinom i njegova priznanja i nagrade.

Članak 6.

(1) Upoređujuće oglašavanje je svako oglašavanje koje direktno ili indirektno upućuje na konkurenta na tržištu, odnosno koje direktno ili indirektno upućuje na robu ili usluge konkurenta na tržištu.

(2) Upoređujuće oglašavanje je nedopušteno ako:

a) je zavaravajuće u smislu odredaba ovog zakona, odnosno u smislu zakona kojim je uređena zaštita potrošača u Federaciji Bosne i Hercegovine.

b) upoređuje robu ili usluge kojima se ne zadovoljavaju iste potrebe ili koji ne služe istoj namjeni,

c) neobjektivno upoređuje jednu ili više bitnih, reprezentativnih ili povjerljivih karakteristika robe ili usluga, što može uključivati i cijenu,

e) može dovesti do poistovjećivanja između trgovaca, odnosno između oglašivača i njegova konkurenta na tržištu ili između roba ili usluga, trgovačkog naziva, znaka (žiga) ili drugih znakova razlikovanja roba i usluga oglašivača i njegova konkurenta na tržištu,

f) omalovažava robu ili uslugu konkurenta, njegovu trgovačku marku, zaštitni znak (žig) ili druge znakove razlikovanja, njegove aktivnosti ili okolnosti u kojima se nalazi,

g) kod proizvoda sa oznakom podrijetla, odnosno proizvoda kod kojih je podrijetlo naročito značajno, se ne upoređuju proizvodi istog podrijetla

h) je usmjereno na nepošteno iskorištavanje ugleda trgovačke marke, trgovačkog naziva, znaka (žiga) ili drugih znakova razlikovanja konkurenta, ili oznaka podrijetla robe ili usluga konkurenta, i

i) predstavlja svoju robu ili uslugu kao imitaciju ili kopiju robe ili usluge zaštićenih znakom (žigom) ili zaštićenih nazivom.

Članak 7.

(1) Trgovci, udruge trgovaca, oglašivači, kao i druge zainteresirane osobe koje imaju pravni interes za individualnu ili kolektivnu zaštitu od nedopuštenog oglašavanja, ovlašteni su tužbom od suda zahtijevati da naloži prekid takvog oglašavanja.

(2) Ako oglašavanje još nije objavljeno, ali njegovo objavljivanje predstoji, subjekti iz stavka (1) ovog članka ovlašteni su tužbom od suda zahtijevati da naloži zabranu objavljivanja nedopuštenog oglašavanja.

(3) Postupak iz st. (1) i (2) ovog članka može se pokrenuti protiv pojedinog trgovca ili skupine trgovaca iz istog gospodarskog sektora koji koriste isto ili slično nedopušteno oglašavanje ili protiv donositelja kodeksa čija pravila postupanja podstiču korištenje nedopuštenog oglašavanja.

- (4) Tužba iz st.(1) i (2) ovog članka podnosi se u roku od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno godinu dana od dana učinjene povrede.
- (5) Postupak pokrenut na temelju tužbe iz st. (1) i (2) ovog članka je žuran.

Članak 8.

- (1) Za suđenje u postupku iz članka 7. ovog zakona stvarno i mjesno je nadležan općinski sud (u daljem tekstu: sud), prema mjestu sjedišta, odnosno prebivališta tuženog.

Članak 9.

- (1) U postupku iz članka 7. ovog zakona sud ne vrši ocjenu da li je spornim oglašavanjem nekome počinjena šteta, odnosno da li će nekome biti počinjena šteta.
- (2) U postupku sud na prvom ročištu traži od tuženog da u primjerenom roku podnese, odnosno predloži dokaze koji potvrđuje točnost spornih činjeničnih navoda iznesenih u oglašavanju.
- (3) Ako tuženi ne podnese, odnosno ne predloži tražene dokaze u roku iz stava (2) ovog člana ili ako sud ocijeni da su ti dokazi nedovoljni, smatrat će se da su sporni činjenični navodi izneseni u oglašavanju netočni.

Članak 10.

- (1) Ako utvrdi da je tužbeni zahtjev tužitelja utemeljen, sud će presudom naložiti tuženom prekid zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja ili zabraniti objavljivanje još neobjavljenog zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja.
- (2) Ako usvoji tužbeni zahtjev tužitelja, sud će presudom naložiti tuženom da o svom trošku objavi presudu u cijelosti ili djelomično, odnosno da objavi ispravku oglasa u sredstvima javnog informiranja, određujući način na koji će se presuda, odnosno ispravka oglasa objaviti.

Članak 11.

- (1) Presuda kojom u postupku iz članka 7. ovog zakona sud usvaja tužbeni zahtjev tužitelja obvezuje tuženog da se u odnosu na svakog trgovca u budućnosti suzdržava od korištenja istog ili sličnog zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja koje je predstavljalo predmet spora u tom postupku.
- (2) IOvrhu na temelju presude iz stavka (1) ovog članka, osim tužitelja može tražiti i svaki subjekt iz članka 7. stavak 1. ovog Zakona.

Članak 12.

- (1) Prije pokretanja, za vrijeme ili nakon okončanja postupka iz članka 7. ovog zakona, sve dok ovrha ne bude okončana, tužitelj može sudu predložiti određivanje privremene mjere prekida, odnosno zabrane objavljivanja zavaravajućeg ili nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja .
- (2) Sud će odrediti privremenu mjeru ako tužitelj učini vjerovatnim da je sporno oglašavanje nedopušteno.
- (3) Sud može od podnosioca prijedloga za određivanje privremene mjere zatražiti da obezbijedi jamstvo za štetu koja bi tuženom mogla nastati određivanjem i provođenjem privremene mjere .

Članak 13.

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, na postupak iz članka 7. ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku (Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03,73/05, 19/06 i 98/15).

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, na postupak određivanja privremene mjere iz članka 12. ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe Zakona o ovršnom postupku (Službene novine Federacije BiH“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09 i 35/12).

Članak 14.

(1) Pokretanje postupka iz članka 7. ovog zakona ne isključuje mogućnost dragovoljne kontrole nedopuštenog oglašavanja udruga trgovaca ili donositelja kodeksa, niti isključuje mogućnost da subjekti iz članka 7. stavak (1) ovog zakona pokrenu postupak kod udruga trgovaca ili donositelja kodeksa protiv onih trgovaca, skupine trgovaca ili donositelja kodeksa koji koriste ili promovišu korištenje nedopuštenog oglašavanja.

(2) Pokretanje postupka iz stavka (1) ovog članka niti u kojem slučaju ne predstavlja odricanje od prava, niti predstavlja procesnu smetnju za pokretanje i vođenje postupka iz članka 7. ovog zakona.

Članak 15.

(1) Ako je oglašavanje pojedinih proizvoda ili usluga, odnosno zabrana ili ograničavanje oglašavanja u medijima uređeno posebnim propisima, primjenjuju se ti posebni propisi.

Članak 16.

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O NEDOPUŠTENOM OGLAŠAVANJU

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje Zakona o nedopuštenom oglašavanju sadržan je u članku III.1. točka b) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIC i CVI, i članku IV.A.20.(1) d), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije BiH, između ostalog, utvrđivanje gospodarske politike, a Parlament Federacije BiH, uz ostale nadležnosti predviđene Ustavom, nadležan za donošenje zakona u obnašanju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

1. Razlozi i cilj donošenja Zakona

Vlada Federacije BiH je kroz Reformsku agendu za period 2015. – 2018. godine kao strateški prioritet identificirala intenziviranje gospodarskog razvoja i jačanje unutarnje društvene stabilnosti Federacije BiH, kao i iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama Bosne i Hercegovine na putu ka pridruživanju Europskoj uniji. Sukladno postavljenim ciljevima u oblasti uređenja unutarnjeg tržišta, zaštite fer konkurencije i zaštite potrošača neophodno je usvojiti i europske standarde u ovoj oblasti.

Domaće vlasti su, u skladu sa člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, dužne uspostaviti suradnju u pogledu postepenog usklađivanja postojećih zakona i budućeg zakonodavstva s pravnom stečevinom EU. Donošenjem ovog zakona djelimično će se ispuniti obveza iz članka 76. Sporazuma, u kojem je, između ostalog, određeno da će ugovorne strane podsticati i obezbjeđivati politiku aktivne zaštite potrošača, usklađivanje zakonodavstva u oblasti zaštite potrošača sa propisima Europske unije, te efikasnu pravnu zaštitu potrošača radi poboljšanja kakvoće potrošačke robe i održavanja odgovarajućih standarda sigurnosti.

Donošenje ovog zakona ima za cilj sprečavanje korištenja nedopuštenog oglašavanja od strane trgovaca. Uređivanje kriterija koji određuju da li je neko oglašavanje zavaravajuće ili nedopušteno upoređujuće i uspostavljanje mehanizama zaštite doprinosi sprječavanju korištenja takvog oglašavanja između trgovaca, te time i postizanja ravnopravne tržišne konkurencije, što se u krajnjem odražava i na interese potrošača. Kako sektor oglašavanja u suvremenim poslovnim uvjetima osim na ekonomske interese potrošača i trgovaca, uveliko utječe na cjelokupno uredno funkcionisanje tržišta važno je zakonski urediti predmetnu oblast.

2. Ocjena stanja

Oglašavanje u Federaciji BiH je uređeno kroz cijeli niz zakona i drugih propisa. Odredbe o oglašavanju sadržane su u: Zakonu o zaštiti potrošača BiH, Zakonu o hrani, Zakonu o ograničavanju upotrebe duhanskih proizvoda, Zakonu o medijima, Zakonu o općoj sigurnosti proizvoda, Zakonu o trgovini, Zakonu o lijekovima itd.

Prijedlog zakona o nedopuštenom oglašavanju sadrži mnoge institute koji su već obuhvaćeni gore navedenim propisima. Međutim značajno je to što bi predmetni zakon trebao predstavljati opšti propis kojim je uređena kontrola nedopuštenog

oglašavanja. u pogledu odnosa između trgovaca, koje je područje u Zakonu o zaštiti potrošača BiH ostalo neuređeno.

Važno je napomenuti da se ovaj zakon neće primjenjivati na oglašavanje određenih skupina proizvoda i usluga, koje je uređeno posebnim propisima, niti utiče na primjenu posebnih propisa kojima se zabranjuje ili ograničava oglašavanje određenih roba ili usluga (npr. lijekova, oružja, određenih djelatnosti poput advokatske i sl.). Drugim riječima, postojanje ovog zakona ne sprječava da se posebnim zakonima zabrani ili ograniči oglašavanje određenih proizvoda ili usluga.

3. Temeljna pitanja koja se uređuju Zakonom

Ovim zakonom prvi put se u Federaciji BiH uređuje zaštita trgovaca od nedopuštenog oglašavanja i postupak zaštite, utvrđuju oblici nedopuštenog oglašavanja i kriteriji pod kojima upoređujuće oglašavanje nije dopušteno.

Zaštita interesa trgovaca od nedopuštenog oglašavanja ostvaruje se u posebnom sudskom postupku, a koji postupak je usklađen sa ovlaštenjima za propisivanje specifičnosti sudskih postupaka iz članka 1. Zakona o parničnom postupku

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1. Prijedlog zakona definiran je predmet Zakona kojim se uređuje zaštita trgovaca od nedopuštenog oglašavanja i postupak zaštite, utvrđuju oblici nedopuštenog oglašavanja i kriteriji pod kojima upoređujuće oglašavanje nije dopušteno Također, u članku 1. Zakona je naglašeno da se ovaj zakon odnosi na sve trgovce, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano, čime se izuzima njegova primjena u slučajevima oglašavanja koji su regulirani posebnim propisom.

Članak 2. Svrha ovog Zakona je spriječiti zavaravajuće i nedopušteno upoređujuće oglašavanje. Kako bi se predmetna svrha ostvarila, prvenstveno je bilo potrebno odrediti značenje nekih pojmova, kao što su: oglašavanje, oglašivač, oglasna poruka, trgovac, kodeks ponašanja te donositelj kodeksa.

Zakonom je dana široka definicija oglašavanja, kojom su obuhvaćena sva oglašavanja koja se daju u komercijalne svrhe, radi promocije, odnosno pospješivanja prodaje proizvoda i usluga. Da bi se određena aktivnost smatrala oglašavanjem, potrebno je da se ispuni nekoliko uvjeta: da je riječ o prenošenju određenih informacija, da je dana u okviru obavljanja poslovne djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja, te da je dana u komercijalne svrhe, radi promocije određenog proizvoda ili usluge. Pritom, nije važno u kojem se obliku prenosi informacija (putem klasičnih medija, bilborda, plakata,prospekata i dr.).

Zakon također daje i vrlo široku definiciju trgovca, kojim se smatra svaka pravna ili fizička osoba koja prodaje robu ili pruža usluge potrošačima u okviru svoje poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja, kao i svaka osoba koja istupa u njegovo ime ili za njegov račun,

Člankom 3. utvrđeni su oblici nedopuštenog oglašavanja, koje može biti zavaravajuće oglašavanje i nedopušteno upoređujuće oglašavanje.

Člankom 4. utvrđuju se pretpostavke za ocjenu zavaravajućeg oglašavanja. Da bi se određeno oglašavanje moglo smatrati zavaravajućim, moraju se ispuniti dvije pretpostavke: da se njime, na bilo koji način, dovodi u zabludu ili može dovesti u

zabludu osobe kojima je upućeno ili do kojih dopire, te da zbog toga ono utiče na ekonomsko ponašanje tih osoba, odnosno da povređuje ili može povrijediti konkurente na tržištu.

Tako se, zavaravajućim može smatrati oglašavanje u kojem se navode netočne ili nepotpune informacije o proizvodu ili proizvođaču, a to navođenje je navelo osobe kojima je takvo oglašavanje upućeno da nabave taj proizvod. Isto tako zavaravajućim će se smatrati i ono oglašavanje kojim se, zbog netočnosti, nepotpunosti ili neadekvatnosti informacija koje sadrži, povređuje tržišne konkurente.

Člankom 5. određeni su kriteriji kojima će se sud rukovoditi prilikom donošenja odluke o tome je li određeno oglašavanje zavaravajuće. Pritom, sud je načelno dužan uzeti u obzir sve karakteristike tog oglašavanja, a posebno podatke koje ono sadrži. Također, sud bi morao voditi računa i o formalnim i sadržajnim elementima tog oglašavanja. Tako bi sud morao voditi računa o mediju u kojem je informacija prenesena, njegovim ograničenjima i slično, načinu na koji je informacija prenesena, npr. koristi li se trgovac jezikom primjerenim populaciji kojoj se obraća, daje li potpunu informaciju, čini li grafičkom obradom ili na drugi tehnički način, važne informacije manje vidljivima i slično.

Člankom 6. definira se upoređujuće oglašavanja kao bilo koje oglašavanje koje direktno ili indirektno upućuje na robu ili usluge tržišnog konkurenta. Dok je zavaravajuće oglašavanje u potpunosti zabranjeno, upoređujuće oglašavanje je zabranjeno samo u slučajevima iz stavka (2) ovog članka.

Članak 7. Temeljni cilj ovog zakona je uklanjanje nedopuštenog oglašavanja iz tržišnih odnosa. U svrhu ostvarenja navedenog cilja predviđen je specifičan sistem kolektivne zaštite trgovaca, kojim se omogućava pojedinim subjektima koji imaju opravdani interes da u svoje ime i u svom, kao i u interesu svih ostalih trgovaca, podižu tužbu protiv onih trgovaca ili njihovih udruga koji koriste nedopuštene načine oglašavanja.

Sistem pojedinačne zaštite, u kojem svaki oštećeni trgovac samostalno podiže pojedinačnu tužbu radi zaštite od nedopuštenog oglašavanja, u uvjetima modernog poslovanja je neefikasan. U situaciji u kojoj bi se oštećeni trgovci odlučili na podizanje pojedinačnih tužbi, presuda u takvom sporu bi djelovala samo među strankama, što znači da bi tuženi trgovac mogao u odnosu na sve ostale trgovce koji nisu sudjelovali u parničnom postupku i dalje koristiti tu istu nedopuštenu oglašivačku praksu. Da bi se izbjegle opisane situacije, predmetnim zakonom, a sukladno sa odredbama Direktive 2006/114/EZ, uveden je sistem kolektivne zaštite trgovaca. Tako je predviđeno da su osobe koje imaju opravdani interes kolektivne zaštite trgovaca od zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja ovlaštene tužbom od suda zahtijevati da naloži prekid takvog postupanja. U slučaju da takvo oglašavanje još nije objavljeno, ali isto predstoji, ove osobe su ovlaštene tužbom od suda zahtijevati zabranu objavljivanja takvog oglašavanja.

Propisan je i apsolutni rok zastarjelosti tužbenog zahtjeva. Prema rješenju iz Zakona tužbu za zaštitu prava iz ovog zakona nije moguće podnijeti poslije isteka roka od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno godinu dana od dana učinjene povrede.

Ovim člankom je propisano da je sudski postupak žuran iz razloga što je sektor oglašavanja izuzetno dinamičan, a samo oglašavanje vrlo često traje kratko.

Člankom 8. propisana je stvarna i mjesna nadležnost općinskih sudova za suđenje povodom tužbe koja se određuje prema mjestu sjedišta, odnosno prebivališta tužene strane.

Čl. 9.,10. i 11. uređuje se sudski postupak zaštite trgovaca od nedopuštenog oglašavanja. Izričito je naglašeno da u ovom postupku sud ne uzima u obzir okolnost da li je spornim oglašavanjem nekome pričinjena šteta, odnosno da li je vjerovatno da će šteta biti pričinjena.

Zakonodavac je mišljenja da se u postupku po tužbi za zaštitu prava iz ovog zakona prvenstveno moraju raspravljati slučajevi nedopuštenog oglašavanja, a da se pitanje eventualne pričinjene štete kao posljedice nedopuštenog oglašavanja raspravlja u posebnoj parnici. Također, ne odlučuje se o eventualnom kažnjavanju trgovaca zbog nedopuštenog oglašavanja.

Dakle, bit Zakona o nedopuštenom oglašavanju je prestanak ,odnosno zabrana spornog oglašavanja. Ovakvim rješenjem se zasigurno ubrzava postupak, budući da se predmet dokazivanja ograničava samo na okolnost nedopuštenog oglašavanja.

Također, bitno je naglasiti da je u postupku povodom tužbi teret dokazivanja točnosti činjeničnih navoda iz sporog oglašavanja na strani tuženog, jer je on taj koji je u oglašavanju iznio činjenične navode pa se može utemeljeno pretpostaviti da ih može i dokazati. U slučaju da tuženi u roku koji mu je ostavio sud ne dostavi dokaze o točnosti spornih navoda ili ako sud odluči da dostavljeni dokazi nisu dovoljni, smatrat će se da su netočni. Ukoliko sud ocijeni da je tužbeni zahtjev osnovan, presudom će naložiti tuženom prekid zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja ili zabraniti tuženom objavljivanje takvog još neobjavljenog oglašavanja. Također, u slučaju da usvoji tužbeni zahtjev tužitelja, sud će naložiti tuženom da o svom trošku objavi presudu u cijelosti ili djelomično odnosno da objavi ispravak oglasa.

Od izuzetne važnosti je činjenica da presuda kojom sud usvaja tužbeni zahtjev tužitelja obavezuje tuženog da se suzdržava u budućnosti od korištenja istog ili sličnog zavaravajućeg, odnosno nedopuštenog upoređujućeg oglašavanja u odnosu na svakog trgovca, bez obzira je li se konkretni trgovac pojavio u ulozi tužitelja u konkretnom slučaju.

Vezano uz to, bitno je naglasiti da je u članku 11. stavak (2) Zakona određeno da svaki trgovac koji je pogođen nedopuštenim oglašavanjem, pa makar i nije sudjelovao u parničnom postupku u kojem je donesena pravomomoćna osuđujuća presuda, može na osnovu iste pokrenuti ovršni postupak.

Člankom 12. propisana je mogućnost za predlaganje i određivanje privremene mjere prekida ili zabrane objavljivanja, u situacijama kada tužilac učini vjerovatnim da je sporno oglašavanje nedopušteno, iz razloga što će u slučajevima pojavljivanja nedopuštenog oglašavanja u pravilu biti potrebna brza pravna zaštita.

Člankom 13. određeno je da se u procesnom smislu primjenjuju pravila Zakona o parničnom postupku i Zakona o ovršnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Člankom 14. uređen je odnos između sudskog postupka predviđenog ovim zakonom i postupaka dragovoljne kontrole oglašavanja koji se mogu provoditi od strane drugih subjekata (npr. donositelja kodeksa ponašanja, udruga trgovaca, komore, udruga oglašivača itd.). U tom smislu, pokretanje sudskog postupka ne isključuje mogućnost

pokretanja postupka dragovoljne kontrole pred nekim od navedenih subjekata, kao i što predhodno pokretanje postupka dragovoljne kontrole ni u kojem slučaju ne može utjecati na pravo da se pokrene i postupak sudske zaštite od nedopuštenog oglašavanja. Radi se, dakle, o dva postupka koja mogu potpuno neometano teći paralelno i neovisno jedan o drugom.

Člankom 15. Propisano je da, ukoliko je posebnim propisom uređeno oglašavanje pojedinih proizvoda ili usluga, odnosno zabrana ili ograničavanje oglašavanja u medijima, primjenjivat će se ti posebni propisi.

Člankom 16. Određen je rok za stupanje Zakona na snagu.

IV. RASPRAVA O ZAKONU

Na nastavku 26. redovite sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održane 12.03.2014. godine, kao i na nastavku 23. redovite sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH održane 12.09.2014. godine, prihvaćen je Nacrt zakona o nedopuštenom oglašavanju koji može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona.

Na sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH aktivno učešće u raspravi o ovom zakonu uzelo je više zastupnika, te su se njihove primjedbe uglavnom odnosile na nomotehniku Zakona. Iznesene primjedbe su prihvaćene od strane obrađivača, pa je shodno tome Zakon nomotehnički uređen.

Prijedlog jednog zastupnika da se u Zakon ugrade kaznene odredbe nije prihvaćen iz razloga što je, kao što je već u obrazloženju navedeno, osnovni cilj sudskog postupka koji je predviđen ovim zakonom zaštita trgovaca i javnosti uopće od nedopuštenog oglašavanja. Taj cilj postiže se tužbom koja je po svojoj pravnoj prirodi negatorna tužba (tužba na propuštanje) kojom se od tuženog traži ispunjenje nenovčane obaveze. Pritom, funkcija te tužbe je prvenstveno regulatorna jer se njom, radi uređenja tržišta, iz postojećih tržišnih odnosa nastoji ukloniti nedopušteno oglašavanje. Zbog toga, pitanja da li je trgovac kriv za nedopušteno oglašavanje, kao i da li je nekome prouzrokovana šteta takvim oglašavanjem, u ovim postupcima nisu relevantna pa o njima sud neće ni odlučivati.

Sukladno čl. 70. i 81. Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 71/14) Nacrt zakona je objavljen na web stranici obrađivača s pozivom svim zainteresiranim da dostave svoje prijedloge i sugestije. Dodatno, pisanim putem su također zatražena mišljenja i sugestije općinskih sudova iz sjedišta svih kantona, Privredne komore Federacije BiH i Advokatske komore Federacije BiH.

Nakon završene javne rasprave predlagač je dobio mišljenje Općinskog suda u Travniku bez primjedbi na Zakon, te mišljenje i prijedlog Privredne komore Federacije BiH za preformulaciju članka 1. Zakona. Obrađivač je prihvatio ovaj prijedlog i izvršio preformulaciju članka 1. Zakona.

V. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Obveza usklađivanja zakonodavstva u ovoj oblasti, proističe iz odredbe članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU (SSP), na temelju koje je, između ostalog, ugovoreno da su strane dužne uspostaviti suradnju u pogledu postepenog

usklađivanja postojećih zakona i budućeg zakonodavstva s pravnom stečevinom EU. Donošenjem ovog zakona djelimično će se ispuniti obveza iz članka 76. SSP-a kojim je, između ostalog, određeno da će ugovorne strane podsticati i obezbjeđivati politiku aktivne zaštite potrošača, usklađivanje zakonodavstva u oblasti zaštite potrošača sa propisima Europske unije, te efikasnu pravnu zaštitu potrošača radi poboljšanja kakvoće potrošačke robe i održavanja odgovarajućih standarda sigurnosti.

Uporedni prikaz usklađenosti i Izjava o usklađenosti dostavlja se u prilogu.

VI. MEHANIZMI ZA PROVOĐENJE

Primjena odredbi ovog zakona ostvarivat će se u sudskom postupku.

VII. FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje Zakona o nedopuštenom oglašavanju nisu potrebna finacijska sredstva iz Proračuna Federacije BiH.